

Rc
16.255

SZABOLCS-SZATMÁRI FÜZETEK

5. SZÁM

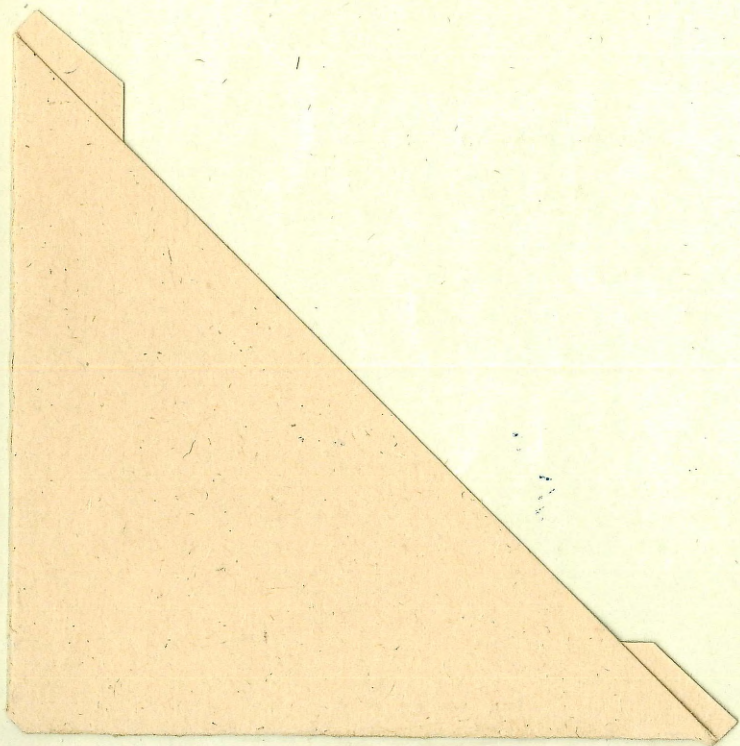
ÁPOLJUNK MINDEN GYÜMÖLCSFÁT

Irta : NAGY SÁNDOR
A SZABOLCS-SZATMÁRMEGYEI TANÁCS
KERTÉSZETI FELÜGYELŐJE

KIADJA: A MEGYEI TANÁCS MG. IGAZGATÓSÁGA ÉS A HAZAFIAS NÉPFRONT
MEGYEI BIZOTTSÁGA

Rc 16.255

SZABOLCS-SZATMÁRI FÜZETEK

---

5. SZÁM.

**ÁPOLJUNK
MINDEN GYÜMÖLCSFÁT**

43810

028873

LELTÁR
1995

Karakterfölsimeréses digitalizációnk részeként a szövegréteg korrektúrázása során kijavítottuk az eredeti kiadvány számos nyilvánvaló szöveghibáját. (Értelemzavaró nyomdai elírásokat, helyesírási következetlenségeket, mondat szerkezeti hibákat, olykor értelmi tévesztéseket is, utóbbiakat [zárójelben] jeleztük.) Jelen digitális változatban az általunk javított szövegréteg olvasható az eredeti oldalháttér fölött!

Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár, Budapest, 2019.

Leltár
983

Leltár 1958

ORSZ. MEZŐGAZDASÁGI KÖNYVTÁR
LELTÁRI SZÁM:

53.249

LELT. 1963

Felelős kiadó: Nagy Sándor. — Szabolcs-Szatmár megyei Mezőgazdasági Igazgatóság. — 1500 pld. — Szabolcs-Szatmár megyei Nyomdaipari Vállalat, Nyiregyháza. — 1423 — Felelős vezető: Szilágyi József.

Szabolcs-Szatmár megye szorgalmas népének jó munkája következtében a megye almatermése nemcsak országos, hanem lassanként Európa-hírű lett. Ha valaki ebben az országban almatermelésről beszél, újabban mindig a szabolcsi almatermelést hozza fel példának.

Nem véletlen körülmények játszottak közre abban, hogy Szabolcs-Szatmár megye almatermesztése országos és Európa-hírű lett, hanem szorgalmas kertészeink rendszeres tanulása, kísérletezése vitte évről-évre előre a megye almatermesztését.

Ebben a munkában jószándékú szakemberek segítették szorgalmas kertészeinket. Különösen szervezetté és eredményessé vált ez a segítő munka, amikor a felszabadulás után megalakultak az első termelészövetkezetek és egységes nagyüzemi kezelés alá került gyümölcsöseink nagy része is.

Híres gyümölcsös termelészövetkezeteink arról tanúskodnak, különösen az utóbbi években, hogy a holdankénti átlagtermés fokozható, ha betartják azokat az utasításokat, amelyeket igényel az almafa egész esztendőben, nemcsak a rügyfakadástól a termésig, hanem a szürettől a rügyfakadásig a téli hónapokban is.

Egyéni termelőink és házikertjeink is arról tanúskodnak sok helyen, hogy ebben a megyében nagy jövője és hivatása van a gyümölcs-, elsősorban az almatermelésnek.

Ennek a kis tanulmánynak is az a célja, hogy termelőink tanuljanak belőle, továbbá fokozzák az átlagtermést, szeressék meg megyénk dolgozói a gyümölcsstermesztést, hogy népgazdaságunknak mennél több ízletes árut tudjunk biztosítani.

Ezt a kis tanulmányt meleg szeretettel ajánlom a termelészövetkezetek vezetőinek, agronómusainak, egyénileg dolgozó parasztjainknak és a megye egész dolgozó közönségének, mert olyan szakember írta, Nagy Sándor kertészeti felügyelő, aki több mint 20 éve együtt él, együtt dolgozik és a maga szaktudása is együtt nőtt Szabolcs-Szatmár virágzó gyümölcsöseivel.

Nyiregyháza, 1956. április 18.

Dr. Molnár Jenő,

a Hazafias Népfront megyei bizottságának elnöke.

„ A gyümölcészet egy olyan költészet, mely egyik karjára a szépet, a másikra a hasznosat öleli fel. A gyümölcészet édes testvére a szobrászatnak és a festészetnek. A szobrászat életet ad a durva kőnek, a festészet megeleveníti a durva vásznat. A gyümölcészet, midőn egy vad fát megneemesít, merész kézzel a természet művébe avatkozik: magát a természetet teszi bájolóbbá, hasznosabbá maga körül. »

Bereczki Máté *Gyümölcészeti vázlatok* (1877.) című munkájából.

BEVEZETÉS

Köztudomású, hogy az 1955-ös gazdasági évben a téli alma termése 10 éves átlagban is jobb volt a megyénkben, mint bármelyik esztendőben. Üzemi gyümölcsöseinkben elértük a 100 q-ás holdankénti átlagterméseket, ami gyakorlatilag annyit jelent, hogy még ebben a megyében is van 30 százaléka a termelőszektoroknak, amelyek csak 25—30 q-s átlagterméseket produkálnak, de viszont az élenjáró termelők már a 200 q-ás holdankénti terméshozamokat is elérték és hozzátehetjük azt is, hogy 70 százalékos exportminőségben. (Tehát gomba- és rovarkártevőktől, kaliforniai pajzstetűtől mentes minőségi árut szüreteltek a mennyiségi termelés mellett.)

A világviszonylatban is kiemelkedő és eddig nem ismert magas terméshozamok mellett számosan felvetik a kérdést, lesz-e almatermés 1956-ban Szabolcs-Szatmár megyében?

Valóban vannak egyes fajták, sóvári és parmenfélék, általában az ún. fehérárunknál, hogy terméshozamukban szakaszosságot mutatnak, tehát nagyobb terméshozamok után a gyümölcsfa pihen, és kisebb termést ad. Nem így áll azonban ez a kérdés az eddig legértékesebb fajtánknál, a Jonathán-almánál, ahol a korszerű, ún. komplex agrotechnikával a szakaszosságot ki lehet küszöbölni.

Ide s tova 20 éve dolgozom a megyében és ismerem a megye talaj- és klimatikus viszonyait. Ismerem a terméseredményeket is és bátran merem mondani, hogy tévednek azok, akik arról beszélnek, hogy nem lesz, vagy nem lehet ezidén jó almatermés. Az ilyen hamis nézetek terjesztői, mint fent említettem, az alma szakaszos termésére hivatkoznak, tehát bő termés után vagy egyáltalán nincs almatermés szerintük, vagy csak gyenge termésre lehet számítani. Mit igazol ezzel szemben a gyakorlat? **Rendszerelesen és minden évben van jó termése a jó kertészszakembernek és a jó kertészgazdának.**

De ki a jó szakember? Dr. Okályi Iván egyetemi tanár legutóbb megjelent gyümölcssteresztési könyvében ezt úgy definiálja, hogy általában azt tartjuk jó szakembernek, akinek a legtöbb feltevését igazolják a megtett intézkedései során elért terméseredmények.

És ki a jó kertészgazda? Véleményem szerint az, aki időben elvégzi a téli hónapok alatt – tehát szüret befejezésétől rügyfakadásig – az ún. eröművi tisztogató munkálatokat, nevezetesen nem elégszik meg azzal, hogy a gyümölcsfák törzsén és vastagabb vázágain áttelelő különféle rovarkártevőktől a fáit megtisztítja. Ezzel még korántsem tett eleget a kívánt követelményeknek, hanem a nyugalmi időszakban a korona egész felületéből eltávolítja a gomba- és rovarkártevőktől fertőzött, beteg részeket és teljesen alkalmassá teszi a fákat a kémiai védekezésre. Ennek a munkának a maradéktalan végrehajtása az alapja az eredményes kémiai védekezés sikerének.

Ezt a munkát követi a Jonathán-fák mérsékelt, de rendszeres metszése, mely munkával a későbbiekben részletesebben is foglalkozom.

Az eröművi és metszési munkálatokat ki kell egészíteni szerves trágyázással, műtrágyázással és zöldtrágyázással és a kellő talajapolást is meg kell adni. Ahol a fent elmondottakat megvalósítják, ott minden évben jó termésre és bő bevételre lehet számítani, elsősorban a Jonathán-almánál. Erre a példák sorozata áll a megyében. Így pl. a jánkmajtisi Petőfi Termelőszövetkezetben, ahol a kellő szakirányítás mellett üzemeltetik a gyümölcsöst, 1953. gazdasági évben holdanként 120 q, 1954-ben 100 q és az 1955-ös gazdasági évben 150 q-ás átlagtermést szüreteltek kat. holdanként. Hasonló a helyzet a nábrádi Békeharcos, a kérésme-jéni Úttörő, a géberjéni Kossuth, a berkeszi Bajcsy-Zsilinszky, a kislétai Rákóczi, avagy a tiszanyagfalui Táncsics termelőszövetkezeteknél.

A nyirmadai állami gazdaság nyírlövői üzemységének gyümölcsösében az 1950-es gazdasági évben holdanként több mint 100 q, 1951-ben 120 q, 1952-ben 130–140 q, 1953-ban közel 200 q, (1954-ben fagyhullám vonult végig a megyén, de a 100 q-ás átlagtermés akkor is megvolt), míg 1955. gazdasági évben ismét 180–200 q-s átlagtermés volt kat. holdanként.

Nézhetünk egyéni kistermelőt is. Balla Sándor dombrádi 1 kat. holdas egyéni dolgozó paraszt ugyancsak 5–6 éves átlagtermésében a 100 q-án aluli terméshozamot nem ismeri, csak afelett, így 1953-ban 170–180 q, 1954-ben 150 q, és 1955-ben 160–170 q-ás almatermést takarított be kat. holdanként. Ilyen példa sok

van a megyében, persze vannak olyan termelészövetkezetek és egyénileg dolgozó parasztok is, ahol az említett terméshozamoknak csak egy ötödét érik el, mert a különböző korszerű agrotechnikai munkálatokat nem végzik el sem időben, sem minőségben.

Folytathatnánk az ilyen példák felsorolását, de szakembereink segítségével ebben az évben is el akarjuk érni, hogy minden területen az üzemi gyümölcsösökben jó termést adjon a Jonathánfa és ismét megközelítsük a 100 q-ás holdankénti termésátlagokat.

Így néz ki tehát gyakorlatban a szakaszos almatermés kérdése. Rajtunk szakembereken és a gyümölcsstermelési dolgozókon múlik, hogy az idén is szerelvényszámra vigyék Szabolcsból a jó ízű, I. osztályú Jonathán-almát.

Ezen rövid kis munka azt a célt kívánja szolgálni, hogy Szabolcsban számoljuk fel véglegesen a szakaszosság kérdését, de számoljuk fel a pajzstetűproblémát is, hogy ezzel úgy népgazdaságunk megerősödését, mint a dolgozók életszínvonalának emelését mind nagyobb mértékben előmozdítsuk.

NAGY SÁNDOR,

a Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács kertészeti felügyelője

A gyümölcsstermesztés népgazdasági jelentősége

Legősibb táplálékaink egyike a gyümölcs s jelesül az alma. Egyaránt fogyasztható nyersen, aszalva vagy befőzve. Jól feldolgozható gyümölcsíznek, gyümölcsbornak vagy pálinkának. Nélkülözhetetlen táplálék szervezetünk felépítéséhez, testünk épségben tartásához. Az egészségünk és munkaképességünk fenntartásának szinte elengedhetetlen feltétele télen és tavasszal a naponkénti almafogyasztás. A téli alma bőven tartalmaz vitaminokat és ásványi sókat. Kivált a C-vitaminja megbecsülhetetlen. A vízben oldódó C-vitamin megvédi az emberi szervezetet az insorvadás betegsége, a skorbut ellen, s a téli és tavaszi gyümölcsszegény hónapokban fokozza ellenállókéességünket a különböző "hűléses" betegségek ellen is. A gyümölcs ásványi sói és savai elősegítik emésztésünket. Az alma sava akárcsak a citromé fokozza az étvágyat, feloldja az érfalakra lerakódó meszet, s ilyképp az öregséget előidéző érlemezsedést is hatékonyan csökkenti. Modern csecsemőgondozást, észszerű gyermektáplálást nehezen tudunk elképzelni naponkénti almás étrend nélkül.

Az orvosok a gyógyászatban is használják. Az alma fehérjében szegény, alig tartalmaz valamit és így hasmenés vagy vérhasbetegség esetén almakúrát rendelnek, mert a vérhast előidéző baktériumok a fehérjében szegény bélsárban nem tudnak tovább szaporodni, illetve megélni s így a beteg meggyógyul.

Beke László "Kiviteli gyümölcsfajták" című munkájában kimutatja, hogy 100 grammnyi Jonathán tartalmaz 4-8 mg C-vitamint, 11.3 mg. cukrot és 0.5 mg. savat. A téli alma nem hiányozhat az üzemi étkezdék, a bölcsődék, napközi otthonok, munkásüdülők étrendjéből. A bányákban védőételként adják.

A téli alma-kultúra Magyarországon, így megyénkben is évszázados hagyományokra tekint vissza. A XVI. században és a XVII. század első felében történelmi kútfők sokaságának és Takács Sándor klasszikus nemzeti történetíróknak tanúsága szerint Magyarország vezetett Európa-szerte a haszonkertészetben s elsősorban a gyümölcskertészetben.

A magyar gyümölcskertészet legpéldásabb műveit az olasz, francia és német-alföldi díszkertészetrel egy sorban emlegették. Takács Sándor a XVI. századból és a XVII. század első évtizedeiből egész sor olyan jeles magyar kertésztl említ - javarészt kisembereket -

akik az angol szigetországtól az orosz földig, Skandináviától és a Baltikumtól Kis-Ázsiáig tömérdek fejedelmi udvart láttak el növendék gyümölcsfákkal és nemes gyümölcsökkel. Hetedhétországban is megcsodálták az egész éven át elálló magyar téli almákat és körtéket. Háborús idők, elemi csapások, a Habsburgok birtokelkobzó pőrei megállították ennek az Európa-szerte keresett, dicsért magyar téli almának a diadalútját. A gyarmati sorsban senyvedő Magyarországon visszaesett a hajdani híres gyümölcs-kultúra, s csak helyenként, mondhatni belső száműzetésben ápolták jó ősztönnel, hagyományos kertész szívvel apáink örökségét névtelen magyar gyümölcskertészek. A téli alma-kultúrterületeink főleg Erdélyben és Kárpátalján húzódtak a régi időkben. A Tiszaháton terebélyesedett ki a leghíresebb magyar téli alma-kultúra, jórészt ősztönös népi nemesítők áldozatos munkája árán. A Szamos, Tisza mentén s általában a folyók árterében már a középkorban is híres volt a gyümölcskultúra, de régebbi alfajttal. Ezeket az alfajttakat zömmel már csak a nevével ismerik. A jelenlegi magyarországi téli alfajttak tudományos szakszerűséggel való termesztése csak az első világháború után alakult ki, elsősorban a Nyírségben. Korszerű almakultúránk tehát alig 20-25 esztendő múltra tekinthet vissza.

Mi kedvezett a régi és a mai magyar téli alma-kultúrának?

Miben leli világhírnevének nyitját, magyarázatát?

Hazánk szélsőséges, szárazföldi éghajlata évi 600 milliméter átlagos csapadék mellett, gazdag napfényórák számával kiválóan alkalmas téli alma termesztésére. Amíg Magyarországon a nap-sütéses órák száma közel 3.000 óra, addig Londonban csak 2.000. Ez magyarázza, hogy cukorban, vitaminban, sókban, savakban, illóolajokban, ízben, aromában, illatban, zamatban egészen páratlan, úgynevezett *harmónikus összetételű* gyümölcsöt terem a magyar medence.

Ez a titka Tokajhegyalja kiváló borának is. S miképp a tokaji bor megszerezte a világpiacon a rangelsőséget, ugyanúgy vívta ki a magyar Jonathán is veretlen pozícióját. Minősége ugyancsak verhetetlen, sajátos bőrképződésénél fogva jobban szállítható és tovább tartósítható, mint az olyan országoké, ahol több az almáskert, illetve nagyobb felületen termelnek téli almát. Olyan államok, mint Svájc, melyek többezer vagon almát exportálnak, tőlünk importálnak Jonathánt. A nemzetközi kereskedelmi szerződések szövege pedig *Jonathán és egyéb fajtakról* beszél, tehát a téli almák közt a Jonathánt említi elsőnek.

A Jonathán-alma Amerikából származik. Bereczky Máté neves pomológusunk hozta be Magyarországra a múlt század második felében. Már Bereczky felismerte a Jonathán-fajta előnyét a sajátos magyar tájviszonyok között. Azt írja róla, hogy a világ legízesebb piros almája, s egyben a legeltarthatóbb is. Példáját, tanítását követték a legjelesebb magyar kertészek olyannyira, hogy hazánkban már a 30-as évek elején a nyírségi télialmások területeinek 70–75 százaléka Jonathán-kultúra volt.

Miért sorvadt el a Jonathán-kultúra őshazájában, Amerikában?

Amerikában azért ment tönkre, mert rossz metszési formákat alkalmaztak és így a **lisztharmat** nevű betegséggel, a Jonathán e legveszesebb gyilkosával nem tudtak megküzdeni. Éppen ezért termesztését őshazájában, Amerika földjén már a 30-as években teljesen abbahagyták. Helyette más almafajtákat telepítettek. Red Delicioust, Starkingot és egyéb amerikai fajtákat.

A Jonathán-kultúra amerikai pusztulása láttán Magyarországon is volt egy áramlat, melynek hívei azt hirdették, hogy számoljunk fel a Jonathánt. Néhai Husz Béla egyetemi professzor *Beteg növény*, című könyvében megemlíti, hogy a Jonathánt méltatlanul döntenék le sokan a trónjáról, de ez aligha sikerül. Azért sem sikerülne, mert a Jonathánnak legjobb tulajdonsága, hogy a többi almáktól eltérően rendszeresen és bőven terem, ha megszabadítjuk a lisztharmat veszedelmétől.

Legkedvesebb medicinánk téli időben az alma. Tudták ezt már a régiek is, csakhogy a korábbi évtizedekben a tudományos biológiai alaposottságú agrotechnikát nem ismerték. Ma már nemcsak ismerik, de érvényesíteni is tudják.

A Jonathán-kultúra javarészen először a Tiszaháton, közelebbről a Szamos-Tisza mentén terjedt el. A 30-as évek derekán kilépett a folyók árteréből és zömmel átkerült a nyírségi futóhomoktalajra. Ama területeken honosodott meg, ahol azelőtt alig 3–4 q rozst termeltek a gazdák, vagy amelyek a sovány talajviszonyok miatt még birkalegelőnek is alig voltak alkalmasak.

A nyírségi savanyú homoki télialma-kultúra immár több ezer holdon értékesebb gyümölcsöt terem, mint a tiszamenti árterek gyümölcsösei. Nem kevésbé jól tárolható és szállítható.

Említettük, hogy a Jonathánnak fő kártevője a lisztharmat, melynek elterjedését elősegíti elsősorban a **hiányos mechanikai munka és a helytelen metszés.**

A múltban a gyárosok más-más néven azonos hatóanyagú új növényvédőszeret hoztak forgalomba: Arzola, Darzin, Meritol, stb. csak épp a nevük volt más, de valójában valamennyi azonos összetételű közönséges gyomorméreg. Ugyanúgy voltunk a többi védőszerrel is. A szocialista növényvédelem azonban nem anynyira vegyszerekre támaszkodik, mint inkább a **biológiára és a mechanikai munkák elvégzésére**. Ez utóbbi jó alkalmazása tette lehetővé megénkben is most már nagy felületen, hogy a Jonathán a lisztharthatbetegségtől úgyszólván teljesen megszabadult, vagy legalábbis gyakorlatilag nem termelést korlátozó tényező, egy sajátos magyar metszési mód bevezetésével. E metszési mód hasznáról a híradó- és dokumentumfilmgyár *Térialma termesztése* címmel e brossura írójának szakmai irányításával színes ismeretterjesztő filmet készített az 1954-es gazdasági évben Szabolcs megyei gyümölcsstermesztő szektoroknál, állami gazdaságok, tsz-ek és egyéni termelők üzemében. E film most egy éve indult el országos bemutató útjára és ismerteti ma is a nagyüzemi lisztharthatmentes térialma-termesztés lehetőségeit.

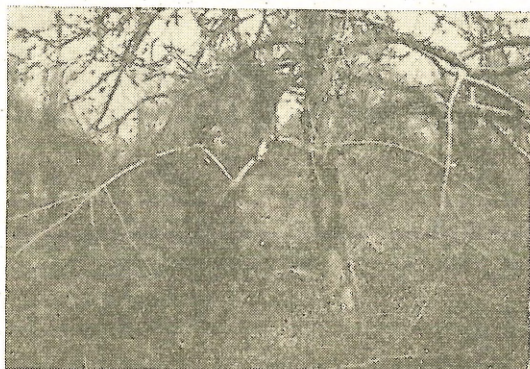
Egy metszési mód megállíthatja lisztharthatfertőzés terjedését.

Hogyan érlelődött az idézett film témája, miként vált nyilvánvalóvá közhasznú tanulsága?

E sorok írója még a 40-es években látta, hogy a hazai és külföldi szakirodalomban leírt metszési szabályok minden fajtára alkalmasak, csak éppen a Jonathánra nem. A régi előírás szerint a gyümölcsfák metszését a korona kialakítása után abba kell hagyni és utána csak 2-3 évenként ajánlották az úgynevezett ritkító metszést. Ez az előírás semmiképpen sem vált be a Jonathánnál. Amíg a parmenféle fajták természetes fejlődésüknél fogva a termőrészeket a korona egész felületén is kifejlesztik, addig a Jonathán fája a ritkító metszés után felkopaszkszik és a termőrészei a korona külső felületén helyezkednek el. Így a belső felületen az oldalrészekon javarészt kopaszok, azaz termőrész nélküliek, következőképp kevesebbet teremnek. Lásd az 1., 2., 3., 4. sz. ábrát.

Helytelen és szakszerűtlenül felkopaszított oldalvezérágak és gallyak. A helytelen metszéssel a vázágak, termőágak felkopaszodnak.

A helytelen nevelés folytán a fa koronája széteső.

Rendszeres, mérsékelt metszésben részesült Jonathán-fáknál a koronafelület minden részén termés van.

Az 5., 6., sz. mellékelt ábrák mutatják, hogy a Jonathán esetében is lehet a fa belső felületén termelni, így gyümölcsfánként 50-100 kilóval is lehet növelni a terméshozamot egy-egy gazdasági esztendőben egyenlő életkorú fáknál. A Jonathán rendszeres metszése pedig egyrészt elősegíti a koronafelület tökéletes kihasználását, másrészt megállítja a lisztharmatfertőzést. A tenyészidő folyamán a szokásos rendszeres védekezés mellett a lisztharmat fertőzése úgy lecsökkenthető, hogy az már gyakorlatilag nem termelést korlátozó tényező. Az úgynevezett Nagy Sándor-féle metszés lényege, hogy nem elég csak a koronaalakító metszéseket elvégezni, hanem utána még rendszeresen tovább kell folytatni a metszési műveleteket a Jonathán-fák karbantartása érdekében.

Hogy mit kell tenni az elől járó koronaalakító metszés után, azt a szakmai részben a metszési fejezet alatt fogom röviden ismertetni.

A helytelen nevelés folytán a fa koronája széteső.

Csak ritkító metszésben részesült Jonathán-fa. Belső felülete felkapaszkodó, külső felülete sűrű, előregedett részekkel.

*A helyesen kinevelt korona erőteljes tartóágakkal rendelkezik és
a felülete termőrészekkel jól berakódott.*

A nyírségi télialma-termelés kialakulása.

A nyírségi tájat (Szabolcs-Szatmár) országos viszonylatban a legnagyobb népsűrűsége jellemzi. Ezzel szemben a múltban nagybirtok rendszere. Talajviszonyai nemcsak a megyén belül, de egy járáson sőt községen belül is a legnagyobb változatosságot mutatják. Mégis különösképpen ki kell emelni Nyíregyháza és környékét a nyírbátori, a kemecsei, kisvárdai, baktalórántházi, nagykállói járások futóhomokos területeit, mely területek szigetként emelkednek ki a Tisza-Szamos menti jó minőségű, minden mezőgazdasági kultúrnövényt megtermő hordalékos vályogtalajok közül.

A nyírséget talajbeli szegénysége, nagy népsűrűsége arra kényszerítette, hogy a terméketlen futóhomoktalajokat is hasznosítsa. Ehhez elsősorban a futóhomok megkötése és a mikroklíma megváltoztatása vált szükségessé. Ezen cél elérése érdekében indult el az 1880-as évek végén az akáccal történő fásítás, majd ezt követte a burgonyakultúra nagobbmértvű bevezetése, ezen keresztül az állattenyésztés fejlesztése. Nagy lendületet adott a nyírségi savanyú futóhomok hasznosításának a Westsik Vilmos által meghonosított keserű csillagfűrt bevezetése, ezen keresztül a takarmánytermesztés nagyobb lehetősége, az istállótrágya pótlására az úgynevezett hideg- vagy zöldtrágya alkalmazása. Ezt követte a télialma-termesztés meghonosítása a '930-as évek elején a nyírségi futóhomokon. A télialma-termesztés kilépett a tiszamenti árterületekből és súlypontosan átkerült a mezőgazdaságilag kevésbé hasznosítható futóhomoktalajokra. A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének 1953. évi decemberi, majd ezt követően az 1955. évi júniusi határozatában megadott irányelveknek megfelelően exporttermelésünk fokozása és belsőpiaci ellátottságunk biztosítása érdekében a nagyüzemi télialma-termelés alapvető feltételeit helyzeti adottságunknak megfelelően megszerveztük. A gyümölcsfásítással és a keserű csillagfűrttel alkalmazott homokkötés mellett napjainkig a télialma-kultúra odáig fejlődött, hogy ma már a nyírségi homokon nem ritkaság a holdankénti 100 q-ás szakszösságmentes termés hozam sem.

Természetesen a komplex agrótechnika alkalmazásával (nevezetesen szervestrágyázás kiegészítve zöldtrágyázással, talajárnyékolással, a keserű csillagfűrt alászántásával, amely növeli a talajbaktériumok tevékenységét, kiegészítve megfelelő műtrágyázással és növényvédelemmel, tehát kémiai védekezéssel) ennél magasabb hozamokat - 150-200 q-ás kat. holdankénti átlagtermést - is elértek a termelőszektorok 14-18 éves fáknál az 1955-ös gazdasági évben.

A maradéktalan, minőségi mechanikai munkák elvégzése, a helyes metszés és a fent említett agrotechnikai eljárások alkalmazása következményeképpen se szeri se száma a további példás eredményeknek. Így Berkesz községben a Bajcsi-Zsilinszky Termelőszövetkezetben 40 kat. hold termőgyümölcsösről 1955-ben közel 84 súlyvagon almát szüreteltek. Ez annyi jövedelmet adott, mint félezer holdnyi szántóföld. Jóllehet az 1954-es gazdasági évben is közel 100 q-ás almatermést szüreteltek holdanként. A 100 q-ás holdankénti átlagtermés pedig 3-400 q rozs- vagy búzatermés értékével vetekszik. Hasonló példás eredményeket értek el a géberjéni Kossuth, a szamostatárfalvi Ady, a jánkmajtisi Petőfi, a kölcsi Petőfi termelőszövetkezetben, továbbá olyan egyéni gazdák, mint Balla Sándor Dombrád, Széles Ferenc Fényeslitke, Kántor Ferenc Aranyosapáti községekben. Itt említem meg a nagyüzemi gazdálkodás mellett a háztáji gyümölcsös jelentőségét. Alig fél hold területen jó kezelés mellett 40-50 q gyümölcs is termelhető, háztáji gazdálkodásunk belterjesebbé tételével. A helyes háztáji gazdálkodás biztosítja a piactól távolesó községek belső gyümölcsellátottságát.

A télialma-termelés mellett meg kell említenünk, hogy gyümölcsstermesztésünkben beláthatatlan perspektívája van a diótermesztésnek. Ugyanígy a szilvatermesztésnek. Mindkét gyümölcsnemnek alig van kártevője, kevés gondozást kíván és a gondozásért gazdagon is fizet. A dió korlátlan mennyiségben elhelyezhető az exportpiacokon, ugyanúgy a szilvaaszalvány, szilvaíz, szilvapálinka, a világpiacon keresett cikk. Látjuk tehát a fentiekből, hogy kellő hozzáértéssel a jó gazda gondoskodásával párosult szakmai szeretettel kezelt gyümölcsfák kamatos kamatokkal fizetnek a reájuk fordított gondosságért és lelkiismeretességért.

A gyümölcsfák metszése.

Már a bevezetőben említettem, hogy a hazai és külföldi szakirodalomban leírt metszési szabályok minden fajtára alkalmazsak csak éppen nem a Jonathánra. Tekintettel azonban arra, hogy megyénkben télialma-telepitéseink 70-80 százaléka Jonathán, van egy speciális Jonathán-problémánk. Azért az alábbiakban a Jonathán speciális metszésével foglalkozom.

A metszés a gyümölcsstermesztésben a legfontosabb agrotechnikai munkák egyike, mely a legtöbb hozzáértést a legnagyobb szakértelmet és a leglelkiismeretesebb munkát követeli meg. Hozzá nem értő metszéssel hosszú évekre nagy termés kiesést okozhatunk,

azért minden egyes metszésnek okát kell keresni és tudni kell, miért mit csináltunk. Elsősorban is alapvető elemekkel kell tisztában lenni: nevezetesen tudni kell azt, hogy minden erőteljesebb metszés nagyobb hajtásnövekedésre serkenti a fát, a mérsékelt beavatkozás - helyesebben a hosszú metszés - termést eredményez. Hasonlóképpen a szőlőhöz, ha szálvesszőt hagyok, nagyobb termésre számíthatok, mintha rövid csapra metszek. **Tehát leszögezhetjük, hogy rövidebb metszés erős fejlődést, hosszú metszés nagyobb termőrügy-kialakulást tesz lehetővé, ezen keresztül nagyobb terméshozamokat biztosít.** Aki ezekkel az alapelemekkel tisztában van, az nagyobb hibát nem követhet el. Lássuk ezek után a metszés helyes kivitelét..

Különböző korú fák metszése.

Újonnan telepített gyümölcsösben a fák elsősorban koronalakító metszésben részesülnek. A kitűzött cél: minél előbb nagy koronafelület nevelni és a gyümölcsfát minél gyorsabban termőre fordítani erőteljes, jó teherbíró fő- és oldalvezérágak mellett.

A metszés ideje tél végén vagy tavasszal, a rügyfakadás előtt van.

1. évben.

Első évben a kiültetés után vadalanyon álló Jonathán-fák metszésénél lehetőleg első osztályú oltvány neveléséből indulunk ki, mert így előbb érhetünk célt.

A helyesen kiültetett oltványok, ha azok talaját gondosan készítetjük elő, már az első évben jól fejlődnek. A metszés módja az alábbi: A koronavesszők közül a körül egyenletesen elhelyezkedő négy oldalvesszőt meghagyjuk és rövidre, tehát egyharmadára, a fő-, illetve sudárvesszőt pedig felére visszametszzük úgy, hogy a megmaradt vezérek felső vége kb. 45 fokos szögben álljon.

A vezéreket általában erősen kell visszametszenünk, hogy azok vastagodjanak, erősödjenek. Lényegében ez az eljárás nem különbözik a szokásos metszéstől, mindössze annyiban, hogy feltétlenül erősen kell visszametszeni. Nyáron általában semmiféle metszést nem végzünk — bár ritkán, szükség esetén zöldválogatás végezhető. A fák zavartalan fejlődését szokásos kártevők elleni védekezéssel és talajápolással biztosítani kell.

2. évben.

Első lépés a vezér kiválasztása. Az előző évi oldalvezér folytatásaként mindig a legfelsőbb, legerősebb, kifelé álló vesszőt hagyjuk meg vezérvesszőként, az alattuk lévő mellévezéreket mindig töben eltávolíthatjuk, a többi laterális (oldal-) vesszőt 4-6 rügyre, törzserősítő csapként kezelve metsszük vissza.

A sudár- vagy fővezérvessző alatti mellékvezért és az esetleg még utána következő erős vesszőt töben eltávolítjuk, az ez alatt lévő laterális vesszőket - ha sűrűn állnak - megritkítjuk kb. 4-10 cm távolságra és az oldalvezéreknél rövidebbre azaz 2-3 fejlett rügyre visszametsszük.

A vezérvesszők közül az oldalvezéreket ha jól fejlődtek, akkor egykettédükre, ha gyengén fejlődtek, egyharmadukra, a sudárvesszőt (fővezérvesszőt) ugyancsak egykettédére metsszük, attól függően, hogy erősen vagy gyengén fejlődött. Visszametetés után az oldalvezérvesszők és a sudárvessző kb. 45 fokos szöveget zárjanak be. Ez az általános eset. Amennyiben a fiatal fa gyengén fejlődött volna, akkor a metszéssel visszaugorhatunk az előző évi részre is. **A második emelet kialakítását a második évben még semmi körülmények között nem kezdjük el!** A fő feladat az első emelet ágainak az erősítése. Nyári metszésre szükség nincs, azért zöldmetszés semmilyen formában sem végzendő. Köpülőzést vagy bármilyen más erősítő bemetszést végezni nem kell. A vezérágak irányítása céljából felkötözésre vagy kitámasztásra ugyancsak nincs szükség, csak kivételes esetben.

Az oldalvezérágak másodéves részeiről a befelé nővő oldalhajtásokat, illetve vesszőket nem távolítjuk el! Nyáron a vezérhajtások közötti egyensúly fenntartása céljából vitorlák csipkedése szükségtelen.

3. évben.

Az oldalvezérágakon kiválasztjuk a legerősebb legfelső, kifelé néző vesszőt, amely a vázág folytatását biztosítja. A mellékvezért és a közvetlenül utána következő erős vesszőt töben eltávolítjuk. Ha pedig gyenge, akkor csak 2/3-ra visszametsszük. Ugyanígy - tehát 2/3-ra, 3/4-re - metsszük vissza a 2 éves részen lévő többi oldalvesszőt is erősegűknek, illetve fejlettségüknek megfelelően. Ha a 2 éves részen lévő oldalvesszők sűrűn állnak, akkor ezeket egymástól kb. 15 cm. távolságra megritkítjuk. **Nem távolítjuk el a befelé néző oldalvesszőket sem.** A sima nyársakat és dárdákat nem metsszük.

A vázág 3 éves törzserősítő csapjait a következőképpen metsszük: mivel a csapok 4-6 rügyesek voltak és a legfelső rügy mindig kihajt, esetleg hajtás fejlődik az utána következő valamelyik más rügyből is - azért a metszésnél ha csak a végálló rügy hajtott ki erősen, akkor a 2/3-ára metsszük vissza és az alatta lévő termőnyársakat érintetlenül hagyjuk. Amennyiben a törzserősítő csap valamely oldalrügyéből fejlődött volna ki erős hajtás, akkor azt töből eltávolíthatjuk, kivéve ha a törzserősítő csap végálló rügy alatti oldalrügyeiből kaptunk a vízszintes alá ívelő helyzetű hajtást.

Ez esetben a végálló rügyből fejlődött hajtást a lefelé ivelő hajtásig eltávolítjuk és a meghagyott hajtást, illetve a hajtásból eredő vesszőt $2/3$ -ra visszametsszük. **A befelé álló törzserősítő csapokat is hasonlóan kezeljük és nem távolítjuk el.**

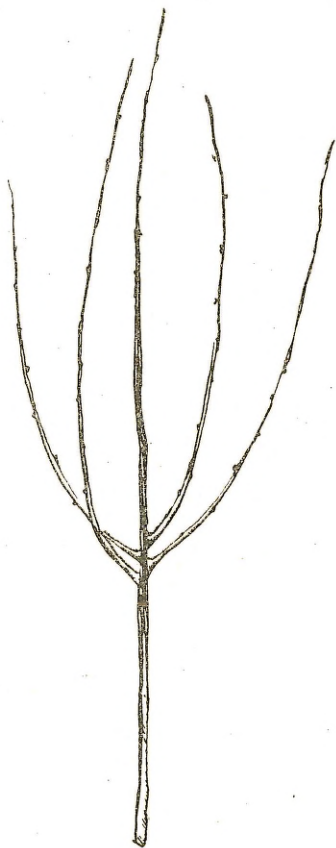
A sudárág vezérvesszőjéül mindig a legfelsőbb, legerősebb vesszőt hagyjuk meg és az alatta lévő mellékvezért töben eltávolítjuk. A 2 éves részen a sudáron fejlődő oldalvesszőkből az alsó ágcsoporttól számított kb. 80 cm-re kezdjük kinevelni a **2. ágcsoportot**. Erre a célra kiválasztunk 4 oldalvesszőt, amelyeket 4-6 rügyre metszünk vissza. (A felső ágcsoport alatt a 2 éves részen lévő összes oldalvesszőt alapra visszametsszük.)

A sudár 3 éves részen lévő erősítő csapokat illetve azok elágazódásait ugyanúgy metsszük, mint az oldalvezérek törzserősítő csapjait. Ezeket nem távolítjuk el, mert erősítik a sudarat és az első termések ezeken alakulnak ki.

Az első (alsó) ágcsoport oldalvezérvesszőit $1/2$ -re- $1/3$ -ra, a sudárvezért erőssége szerint felére vagy $1/3$ -ra metsszük úgy, hogy a 45 fokos szög a sudárhoz viszonyítva lehetőleg meglegyen.

A 2. ágcsoport oldalvezérvesszőinek végei - mivel csak 4-6 rügyre lettek visszavágva - az alsó ágcsoport és a fővezér vessző felső vége 45 fokos síkjánál sokkal alacsonyabban állnak. Ennek a visszametszésnek a célja, hogy az alsó ágcsoport erősebben fejlődjön mint a második, mert a második ágcsoport helyzeténél fogva úgyis igyekszik túlnőni az elsőt. A harmadik éves részen lévő törzserősítő csapok laterális hajtásain bőven alakulnak termőrügyek. Zöldmetszésre, kitámasztásra vagy kikötésre nincs szükség.

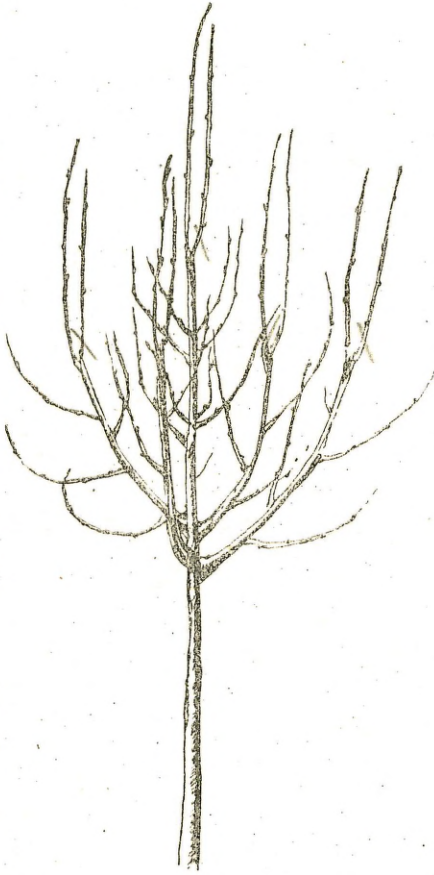
Lásd a 10., 10/a, 11., 11/a. 12., 12/a sz. ábrákat.

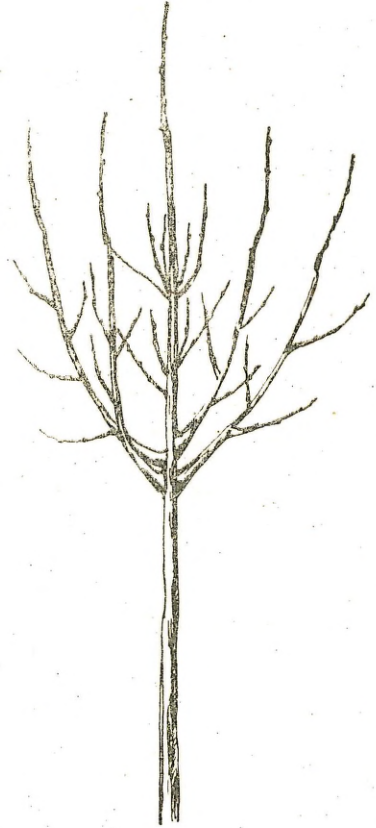
Koronaalakító metszés az első évben. Az egyformán fejlett, arányosan álló vesszőket hagyjuk meg úgy, hogy mindegyike egy égtáj felé álljon.

Metszés után.

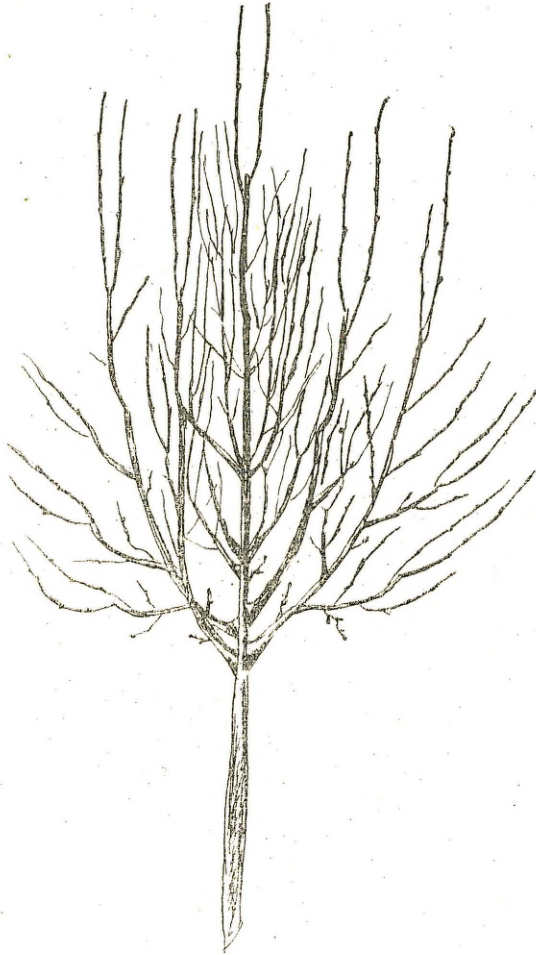

Kiültetés után a második év tavaszán.

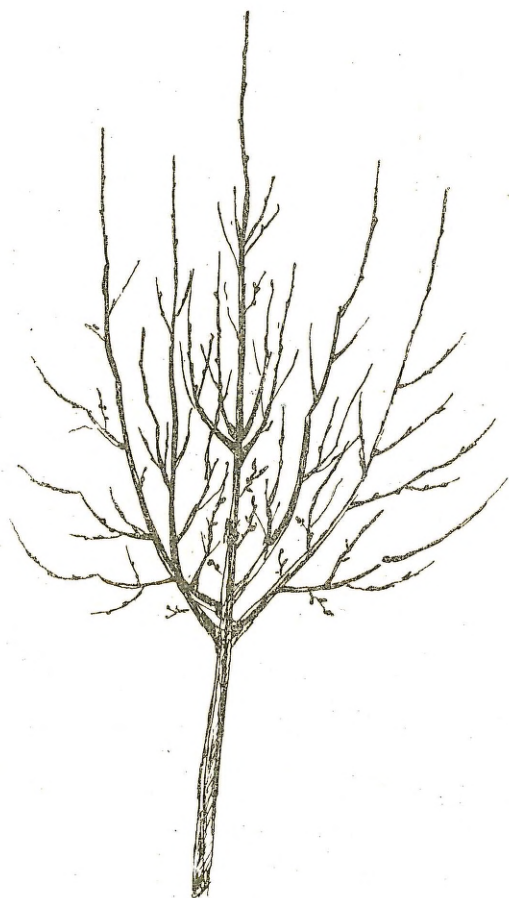

Metszés után.

Kiültetés után a harmadik év tavaszán.

12/a szám. Metszés után.

4. évben.

Az alsó ágcsoport oldalvezéreinek vezérvesszőit 1/2-re, 2/3-ára metsszük erősségük, illetve fejlődésük szerint. A mellékvezéreket pedig alapra eltávolítjuk. A másodéves részen fejlődött oldalvesszők közül a hosszabbakat 2/3-ára metsszük, a rövid vesszőket (15-20 cm) metszetlenül hagyjuk, a sűrűn állókat megritkítjuk.

A 3 éves oldalvezéren lévő egyéves, az előző évben felére vagy 2/3-ára visszametsett gallyakat (3. évben vessző volt) a vízszintes alá ívelő legfelső vesszőre metsszük vissza, amelyet ugyancsak 2/3-ára kurtítunk be. Ha nemcsak a végálló rügyből, hanem valamely alatta lévő oldalrügyből is kaptunk hajtást és ez felfelé álló, akkor töben eltávolítjuk. A 4 éves vázágon fejlődött hajtásokat hasonlóan metsszük.

A sudárág vezérvesszőjét 1/2-ére metsszük, a mellékvezért töben eltávolítjuk, az alatta lévő vesszőket törzserősítőként kezeljük.

A 2. ágcsoport vezérvesszőit 1/2-ére, 2/3-ára visszametsszük erősségük szerint. A mellékvezéreket töben eltávolítjuk. A sudár ágerősítő csapjait az oldalvezérékéhez hasonlóan kezeljük.

5. évben fontos a teherbíró oldalelágazások kialakítása.

6. évben az előző évi metszések ismétlendők.

7. évben csak az idősebb részek kialakulása az érdekes.

Termőfák metszése.

Termőkorban lévő, évenként rendszeresen metszett fák esetében a metszés a következő módon történik:

A vezérágak vezérvesszőit rendszerint felére vagy annál valamivel hosszabbra metsszük, ha a vezérvessző a normálisnál gyengébben fejlődött, akkor 1/3-ára metsszük vissza.

A vezérágak vezérvesszőjeként rendszerint a végálló rügy vesszőit hagyjuk meg, hogy a vezérág zavartalan fejlődését biztosíthassuk. Ha a vezérvessző fejlődése valamilyen oknál fogva nem volt kielégítő, akkor a közvetlenül alatta álló mellékvezért vagy esetleg az utána következőt hagyjuk meg úgy, hogy lehetőleg kifelé hajoljon.

A vezérágak oldalelágazásainak vezérvesszőit egészen más elvek szerint metsszük. Itt arra törekszünk, hogy ezeket fejlődésükben visszatartsuk és a vezérvessző alatti másodéves rész laterális rügyeiből minél több termőrügyes hajtásképződményt (nyársat stb.) kapjunk. Azért ezek visszametsszése a következő módon történik:

Kiválasztjuk a termőnyársak fölött álló, lehetőleg vízszintes, vagy ehhez közeli helyzetű, vagy a vízszintes alá hajló sima termőnyársat, vagy a 15–20 cm-től erősebb vesszőt. A fölötte lévő többi vesszőt (a gallyrésszel együtt) eltávolítjuk és a meghagyott vesszőt hosszúra, 3/4-re vágjuk vissza.

A 2. éves szárképlet elágazásainak visszametszése.

A rendszeresen metszett fák koronájában a 2 éves szárrészek rügeiből fejlődött laterális vesszőkön termőrügyeket találunk. A 2. éves szárképleteknek – azaz az 1 éves gallynak – majdnem az összes rügei kihajtanak, kivéve a gally alapja felé álló 2-4 rügyet, amely alva marad. Az 1 éves gally alapi része azért kissé kopasznak tűnik, ami kívánatos is, mert a termőrészek között levegőzöttséget biztosít. A gallynak vessző korában történő visszametszése következtében a visszametszés helye alatt rendszerint 2-3 oldalrügyből erősebb, vagy gyengébb hajtást kapunk (középhosszú, sima termőnyársat és főként sok termőrügyes termódárdát).

A vezérágak 2 éves részein a vezérágat folytatni hivatott vezérvessző alatti mellékvezért és még 2-3 oldalvesszőt ágalapra visszametszünk, hogy a vezérvesszővel ne versenyezzenek, és a többi oldalvesszőt 2/3-ára, 3/4-ére bekurtítjuk. Ezek alatt a 15–25 cm hosszú vesszőket, ha egészségesek, nem kell visszametszeni, csak akkor, ha a vessző lisztharagos. Ilyenkor ezeket is inkább csak bekurtítjuk.

A vezérágak oldalágrendszerének másodéves részein lévő oldalképletek közül a többrendű oldalvezérvessző alatt található szárképletek közül a termőrügyes dárdákat, sima termőnyársakat érintetlenül hagyjuk, a 20–25 cm-nél hosszabb vesszőket 2/3-ára, illetőleg 3/4-ére kurtítjuk be fejlettségük, illetve erősségük szerint. Ha sűrűn állnak a vesszők, megritkítjuk.

Rendszeres metszésben részesült Jonathán-fa. Gazdag termés. Egészséges, üde, haragoszöld lombzattal. Az egészséges lombfelület biztosítja a következő évi termőrügyberakodást, tehát az állandó, egyenletes termés hozamokat. A lisztharmat gombabetegségtől gyakorlatilag mentes.

Átállított, 4-5 év óta rendszeres metszésben részesült Jonathán-fák.

Átállított, 4-5 év óta rendszeres metszésben részesült Jonathán fák.

A termőfa jellemzése.

A visszametszés következtében a vágások erősebbek és vastagabbak mint a 3 éven át koronaalakításban és a későbbiek folyamán csak koronaritkításban részesült fáknál (utóbbi a szokásos metszés). A termőágak – tehát a vágások elágazásai – ugyancsak rövidebbek és vastagabbak, zömökebbek, hiányoznak róluk a felkopaszodott, termőrészek nélküli felületek. A termőrészek közelebb állnak egymáshoz, kisebb helyet foglalnak el, azért ugyanazon térben sokszorta több termőrész és, ennek megfelelően, több gyümölcs is helyezkedik el.

A sudár- és vágások határozottan kineveltek. Távolságuk egymástól olyan, hogy a rajtuk elhelyezkedő rendszeresen metszett főágak oldalelágazásai olyan távolságra állnak egymástól, hogy rajtuk a metszés által kinevelt termőképleteknek (25–30 cm körzetben) hely és ezen kívül köztük még bizonyos fénytér biztosítva van. A vágások száma az alsó ágcsoporthoz rendszerint 4. Felfelé haladva a következő ágcsoporthoz 3–4 vágása rendszerint az alsó ágcsoporthoz vágásainak közei felett helyezkedik el.

A vágások sudárral bezárt szöge, illetve növekedési irányba megközelíti a 45 fokos vagy annál valamivel nagyobb szöveget, mert az alsó vágások a nagyobb termések súlya alatt szétnyílnak. A fa koronája lombtalan állapotban általában zárt.

De az egyes vágásokhoz tartozó termőágak között a megfelelő fénytér sudárágakig menően megvan. Lombos állapotban a fa koronája látszólag sűrű, de a termés súlya alatt álló ágak között a fénytér megnövekszik és a gyümölcs súlyának gyarapodásával az érésig nagyobbodik.

A fiatal korától szabályszerűen nevelt korona vágásai nagy termés esetén sem szorulnak alátámasztásra. A termőkorban átállított fák koronája – mivel nem minden esetben nevelhető ki az elveknél megfelelően az új korona – nagy termés esetén (3–4 q), de akkor is inkább csak az alsó vágások külső részén, kisebb mértékű alátámasztást igényelhet.

Összehasonlítva a szokásos módon nevelt fák koronaalakulásával (tehát a termőre fordulás után csak ritkított koronájú fákkal), azt láthatjuk, hogy ezek ágai nagyobb termések súlya alatt majdnem a földre hajolnak és sok esetben az alsó ágak egész termőággelületükkel a földre fekszenek. Az ilyen fák ágai általában kisebb teherbírásiúak. Belső felületükön felkopaszodottak, a termőrészek zöme a fa koronájának külső részében helyezkedik el.

Sok esetben nagy termés esetén a felső ágak a termés súlya alatt az alsókra ráfekszenek, esetleg le is törnek. Az ilyen fák alátámasztásához sok támkaróra van szükség, ami akadályozza a fák alatti talajművelést, az egymásra fekvő ágak kölcsönös beárnyékolása nagymértékű. Az ágak és gallyak félkopaszodása oly nagy lehet, hogy a Jonathánnál azok a termés súlya alatt fűz vesszőszerűen lecsüngenek. A lecsüngő helyzetbe került ágak eredeti helyzetükbe vissza nem hozhatók. (Legfeljebb egy radikális ifjítással.) Az ilyen önmagában összeomlott gyümölcsfa vázágainak a helyes kinevelése a termőágrendszer nagymértékű feláldozásával csak 2-3 év alatt történhet meg. A régi módszer szerint nevelt, illetve helyrehozott koronájú fa nagy termés esetén ismét hasonló helyzetbe kerül, ha állandó egyenletes karbantartó mérsékelt metszésben nem részesül.

Mit is kell tennünk a Jonathán-fák esetében

a a koronaalakító metszés után?

Az előbbi fejezetben megadott elvi szempontok szerint a fákat továbbra is karbantartó metszésben részesítjük és a vázagon, gallyakon fejlődött éves vesszőket a villás elágazás megszüntetésével 3/4-ére vagy 4/5-re visszavágjuk.

A visszavágás következtében a tápanyag feltorlódik, az éves vessző felső rügye élénken hajtásnak indul, fiziológiailag gyorsan megerősödik, az egészséges lombzat ellenállóbbá válik, így a fa életerőtől duzzadó növéseivel hamar és könnyebben leküzdí a lisztharmatvést. A visszavágás alatti részen a fa fejlődése folyamán gazdag termőrügy-berakódás keletkezik. Csak éppen arra vigyázunk, hogy a visszavágás nyomán keletkezett villás elágazásokat mindig eltávolítsuk a következő évben. A keletkezett 2 hajtás, illetőleg vessző közül nyugalmi időszakban a legelső vizszintesen menő vesszőre kell visszaugrani, helyesebben visszavágni és a megmaradó vesszőt ugyancsak erőssége szerint hosszúra, felére, 3/4-re, 4/5-re visszametszeni. Ha ezt nem tesszük, újra a felkopaszodás jelentkezik és csökkenne a terméshozam. Fontos megjegyezni, hogy a 20-30 cm-es vesszőt nem metsszük, csak ha beteg.

Így érdemes nevelni a Jonathán-fákat már első éves koruktól. Ha így neveljük őket, tökéletes merev koronát kapunk és a leggazdagabb terméskor sem lesz szükség támasztékra. Ezáltal még temérdek fát [*munkát*] is megtakarítunk, amint hogy a lisztharmattól sem kell félni többé.

Az elrontott gyümölcsöst is egyenesbe hozhatjuk.

De mit kezdünk azzal a gyümölcsössel, ahol a fákat eddig nem így metsztették? Ezeket a gyümölcsösöket is átállíthatjuk a helyes metszési módra. Hogyan? A megfelelő vázágak megtartása mellett a korona egész felületéről az összes beteg részeket eltávolítjuk. Továbbiakban a megmaradó egészséges éves vesszőket is visszametsszük. Visszametsszük őket addig, amíg termést, illetve termőrügyet nem dobunk le és a villás elágazásokat mindenkor megszüntetjük. Így 2-3 éven belül valamennyi rosszul kezelt Jonathán-fa koronafelületét átállíthatjuk a termés feláldozása nélkül. Ha azonban a merev vázágrendszer kinevelését is célul tűzzük ki, az esetben mérsékelt ifjítási eljárást kell alkalmaznunk. Tehát a fenti eljárással növeljük a fa életerejét és megsokszorozzuk terméshozamát.

E metszési mód eredményeként a legoptimálisabb termésmennyiséget és minőséget tudjuk elérni és állandósítani.

De csakis kiegészítve az úgynevezett komplex agrotechnika alkalmazásával, vagyis a helyes talajműveléssel, növényvédelemmel, és a tápanyagutánpótlás követelményét is ki kell elégíteni.

A magyar Jonathán-kultúrák legnemesebbje a nyírségi Jonathán. A nyírségi gazdák az elmúlt években és évtizedekben ösztönösen rájöttek, hogy milyen kimeríthetetlen kincsesbánya a földjük, hogyha jól kezelik Jonathán-fájukat. A bányák, olajforrások kimerülhetnek, de soha nem merül ki a **nyírségi futóhomok** Jonathán-kincsesbányája, ha a **termelés folytonosságát biztosítjuk**. Vészes háborúk, a Habsburgok magyarelles birtokelkobzó perei annak idején a magyar alföld évszázados régi gyümölcskultúráit elpusztították. Ma a tudomány eszközeivel a legvésszesebb elemi csapásokat is mérsékelhetjük a korszerű békés gazdálkodás keretében. A nemtörődomség, a hanyag gyümölcsfakézelés, a rossz talajkezelés a gyümölcskultúrában fölér a pusztító háborúval. A régi századoknak Takács Sándor és Rapaics Raymund könyveiben szépen méltatott magyar kertészeit a jó ösztönök vezérelték. **A mai kertészeket a tudomány vezérli**, a modern tervszerű gazdálkodás megadja a módot és alkalmat, hogy a tudományos irányelveket széleskörűen, alaposan összehangoljuk a leggazdaságosabb termelés kívánalmaival. Nemcsak tragikus, hanem egyenesen tragikomikus lenne, ha napjainkban nem élnénk azokkal az eszközökkel és módokkal, amiket a legkorszerűbb tudomány kínál és amit a modern technika kézbe ad. Bereczky Máté a magyar gyümölcskertészet tudományos úttörője még a gyászos Bach-korszakban is sokat tudott tenni a

a magyar gyümölcskultúra érdekében. Bujdosnia kellett ugyan a bécsi zsandárok elől, de még bujdosása közben is hasznos nevelőmunkát végzett, átadta tudását mindazoknak a magyar gazdáknak, akik neki a bujdosónak hazafias buzgalommal menedéket adtak. Ez a Bereczky Máté figyelt fel először a Jonathán hálás tulajdonságaira, s ő jelölte meg a magyar Jonathán jövődöbeli diadalútját. Bereczky Máté kedvelt Jonathánja számára a nyírségi táj a legelőnyösebb.

A nyírségi Jonathán minőségi értékét aligha lehet számokban megbecsülni. E sorok írója a metszés gyakorlati kivitele során éveken át igen sokat vitázott a kételkedőkkel. Okályi Ivántól, a Kertészeti Főiskola professzorától kapta az első baráti tanácsot, hogy ne törődjék a gáncsoskodással, sőt hagyja abba a meddő vitatkozást és beszéltesse a tényeket. Valóban a jobb termelési eredmény bizonyult a legmeggyőzőebb érvek ebben a vitában is. **Mert mit is mondanak az eredmények?**

Szabolcs-Szatmár megye almafaállománya alig képezi az ország telepítvényeinek 1/6-át és mégis évről-évre az össztermés 60-70 százalékát, exporttermelésünkben pedig 80-90 százalékát adja népgazdaságunknak. Nem túlzás, amikor azt mondjuk, miképp a tokaji bor a borok fejedelme, úgy a nyírségi Jonathán a téli almák fejedelme. Az elmúlt gazdasági évben közel 11 államba szállítottunk Jonathánt. (Finn, Holland, Izland, Nyugat-Német, Kelet-Német, Svájc, Cseh, stb. relációban.) Pl. Svájc többezer vagon almát exportál évente, mégis tőlünk importál Jonathánt, mert a Nyugat ebben a minőségben, a mi gazdag napfényóránk mellett termelt minőségi télialmát nem tudja megtermelni.

Szabolcsban ezt a metszési eljárást immár közel 5 ezer holdon alkalmazzák termelészövetkezetek, egyéni gazdák és állami gazdaságok. Holdanként elérik a 100 sőt 150, kivételesen a 200 métermázsás termésátlagot is üzemi gyümölcsösökben. **A lisztharmat-betegséget pedig mint termeléskorlátozó tényezőt nem ismerik többé.**

Védekezési technika.

Mielőtt a kémiai (vegyszeres) védekezés alkalmazását ismertetném a gomba- és rovarkártevőktől mentes, tehát az exportképes minőségi és mennyiségi terméshozamok biztosítása érdekében, a védelemnél elsősorban az úgynevezett mechanikai, az erőművi tisztogatási munkákról kell beszélünk. A mechanikai munka maradéktalan elvégzése biztosítja a sikeres kémiai védekezést.

Általában ezt a munkát szokták a gyakorlatban felületesen elvégezni. Megelégszenek azzal, hogy a fák törzsét és vastagabb vázáit megtisztogatják, ugyanakkor a korona felületéről az áttelelő kártevőket nem távolítják el. A minőségi mechanikai munka elvégzése azt jelenti, hogy a fa koronafelületéről minden beteg részt el kell távolítani. Nevezetesen a gombabetegségektől fertőzött részeket (lisztharmat, monília) teljes egészében el kell távolítani. Ugyanígy a száraz, beteg részeket, a kaliforniai pajzstetű nagyobb fokú fertőzése következtében elszáradt részeket.

A rágókártevőktől származó sebeket fertőtleníteni, a különböző hernyófészkeket el kell távolítani. Tehát a mechanikai munka maradéktalan elvégzése biztosítja a rovar- és gombakártevőktől mentes nagyobb terméshozamokat és ha ezt a munkát jól elvégeztük, a kémiai védekezés lényegesen kevesebb költségbe kerül, sőt nyugodtan mondhatjuk: eredményes kémiai védekezés a mechanikai munka elvégzése nélkül szinte lehetetlen.

A különböző kártevők elleni védelem.

Egy rövid brossura keretében az összes rovar és gombakártevők részletesebb ismertetését nehéz volna nyújtani, de akit érdekel a kérdés részleteiben, az megfelelő szakmai brossurákat könnyen beszerezhet. Gyakorlati szempontból egy a fontos, hogy általában mindenki jegyezze meg jól: vannak rovarkártevők és gombakártevők. A gombakártevők közül mindegy, hogy fuzikládium (varasodás), monília (vánkospenész) vagy a szőlő legveszedelmesebb gombabetegségéről a peronoszpóráról beszélünk, annyit kell tudnunk csak, hogy minden gombabetegség ellen bordóilével védekezzünk (a rézgalic meszes oldatával). Általában fél-1 százalékos töménységben, kivételt képez a lisztharmat nevű gombabetegség, ahol kénkészítményekkel védekezzünk, helyesebben, mészkénlével, és pedig nyugalmi időszakban közvetlen rügypattanáskor az úgynevezett télihigitású mészkénlével, míg a tenyészidő folyamán nyári higitású mészkénlével. Ugyanis a lisztharmatbetegség szaporodószerveit a meleg napfény hatására a kénkészítményekből fejlődő gázok pusztítják el. Elkészítésüket lásd külön táblázatban. (Illetve útmutatóban.)

Ezen kívül vannak rovarkártevők: a rovarkártevők megoszlanak, vannak köztük úgynevezett rágó- és szívókártevők. Hogy milyen rágókártevővel állunk szemben, az a védekezés szempontjából közömbös, mert alaptörvényként kell megjegyezni, hogy minden rágókártevő ellen gyomorméreggel védekezzünk, és pedig a jelenlegi gyakorlatban arzénes szerekkel. Az arzénes szerek egyketted, háromnegyed

esetleg 1 százalékos töménységű oldatával, amit külön is használhatunk mésztejhez adva, vagy az említett bordóiléhez, illetve mészkénléhez hozzáadva. A rovarkártevők másik csoportja az úgynevezett szívókártevők (levéltetű, kaliforniai pajzstetű, kagylós pajzstetű, vértetű, stb.) kivétel nélkül minden szívókártevő ellen **nikotinos szappanos lével kell védekeznünk**, lévén a nikotin borméreg, amely a kártevőket elpusztítja. Közöséges levéltetvek ellen általában a nikotint egy ezrelékes töménységben, amíg a kaliforniai pajzstetű és a vértetvek ellen két-három ezrelékes töménységgel alkalmazzuk a védekezési eljárást, azaz 100 liter vízhez 100-200-300 gm. nikotint adunk. Előzőleg azonban minden 100 liter vízhez 1 kg. káliszappant adunk, amit permetezésre gyártanak. A szappan azért szükséges, mert a tetveken, illetőleg testük felületén zsírréteg van, a szappan feloldja a zsírréteget és utána a nikotin gőze elpusztítja a kártevőt.

Van egynéhány kártevő, mint a bimbólikasztó ahol se nem bőr-, se nem gyomormérget alkalmazunk, hanem úgynevezett idegmérget permetezünk a fára (sárga méreg néven forgalomba hozott dinitroortho-krezol tartalmú idegméreggel a kártevőt elpusztítjuk.) Igen komoly kártevő még a szilvánál a poloskaszagú szilvadarázs vagy az almánál a poloskaszagú almadarázs kártétele. Elene részben bőr, részben idegméreggel védekezünk közvetlen szíromhullás kezdetén. Éspedig a quassia forgács két-három százalékos töménységű szappanos oldatával.

A védekező szerek készítésénél az a fontos, hogy mindig lágy vizet használjunk: eső-, patak- vagy folyóvizet, ha pedig erre nincs alkalom, a kemény vizet lágyítsuk 100 literenként fél kiló szóddával vagy esetleg fahamuval.

Há ezeket a fontosabb ismereteket elsajátítjuk, akkor már a kevésbé jártas termelő is eligazodhat, hogy mikor mivel kell egyegy kártevő ellen védekezni, ha egyébként állandó figyelemmel kíséri gyümölcsfájának egészségi állapotát. Tehát ha egészséges a gyümölcsfa lombozata, az haragoszöld színű, ha azonban bármilyen gyanús foltok észrevehetők - halványzöld, sárga, barna, vagy piros színű apró pontokban elváltozás jelentkezik - már tudjuk, hogy gombabetegséggel van dolgunk és akkor bordóilével védekezünk. A lisztharthatbetegség, mint neve is mondja, megismerhető fehéreslisztes bevonatáról. Ezesetben mészkénlevet használunk védekezésre. A rágókártevők ellen pedig az említett fontosabb védőszereket alkalmazzuk.

Vannak még újabban gyártott védőszerek, mint a paration stb. Ezek a védőszerek azonban még kísérletek alatt állnak, a kísérleti eredményektől függően kerülnek be a gyakorlatba, alkalmazásba.

Bővebb felvilágosításért forduljanak a járási tanácsok mezőgazdasági osztályaihoz a megyei tanács mezőgazdasági osztályához, a gépállomások agronómusaihoz, a zöldség-gyümölcs-felvásárló szövetkezet vidéken dolgozó szakközegeihez, és az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek agronómusaihoz.

A mészkénlé házi készítése

A mészkénlé készítéséhez 3 nyersanyag kell, nevezetesen kénpor, mész és víz. Általában a mészkénléfőzéshez finomra őrölt kénpor és jól égetett mész szükséges. Az elkészítési eljárás: **egy rész mész, két rész kén, tíz rész víz.** Tehát attól függ mennyi törzsoldatot akarunk készíteni. Pl. 1 kg. mész – 2 kg. kén. – 10 liter víz

2 kg. mész – 4 kg. kén – 20 liter víz

2¹/₂ kg. mész – 5 kg. kén – 25 liter víz

Ahhoz, hogy a kén feloldódjék, azaz vegyüljön a mésszel, a keveréket főzni kell. A főzésnél azonban a kén nem tetszőleges mennyiségben vegyül a mésszel, csak meghatározott arányban, azért kell a fent megemlített arányszámokat betartani. A főzés szabadban végezhető, edényül csakis vasüst használható. A megadott arányszám szerint kimért oltatlan égetett meszet, az üstbe téve vízzel megoltjuk. A mésztej elkészítése után azt melegíteni, forralni kell és közben a kénport előre péppé gyúrva a mésztejhez hozzáadjuk és a maradék vizet hozzátöltjük. Az oldat magasságát megmérjük és az oldatot 45–60 percig egyenletesen főzzük és a főzés alatt elpárolgó vizet állandóan pótoljuk. Tehát a főzés után ugyanannyi liter a mennyisége, mint amikor a forralást elkezdtük. 1 órai főzés után az oldatot lehűtjük és egy rumszínű, vöröses oldatot kapunk, ez lesz az úgynevezett törzsoldat. Ezt a törzsoldatot kell hígítani használátra. Éspedig nyugalmi időszakban általában négyszeres hígítást alkalmazunk, tenészydő alatt pedig 40-szeres hígítást. Tehát ha 25 liter törzsoldatot készítünk, lesz téli hígításban 100 liter permetanyagunk, nyári hígításban pedig lesz 40x25=1.000 liter permetanyagunk. Helyes, ha a törzsoldatot frissen készítjük el, azonban ha tárolni kell, a tárolás hűvös helyen történjék, fahordóban és a tetejére önteni kell egy-két: deci petróleumot légmentes elzárás végett.

25 liter törzsoldat + 75 liter víz = 100 liter nyugalmi időszak

25 (x40) + 975 liter = 1 000 liter nyáron.

Rövid védekezési útmutató.

A gyümölcsstermelés vonalán két munkacsúcs van, éspedig az első a metszés és eröművi védekezés. Ezen munka azonban elvégezhető a téli nyugalmi hónapok alatt, amikor a mezőgazdaságban

illetőleg a mezőgazdasági termelésben a munkacsúcsok nem jelentkeznék. A permetezési és talajmunkálatok végrehajtására ma már motoros permetezőgépek és oldalozó tárcsák gépvontatással állnak rendelkezésre a termelőszektoroknak, tehát aratási idő alatt is alig kell kézimunkát alkalmazni. A másik munkacsúcs a gyümölcs-szüret. Ez okozza azonban a legkisebb gondot, mert legyen csak bőséges gyümölcsstermés minden esztendőben, lesz munkaerő, aki azt leszedje, nem is beszélve azon körülményről, hogy a gyümölcs-szüret elvégzésére a serdülő korban lévő dolgozók is felhasználhatók, sőt elsősorban azok, és komoly férfi munkaerőre csak igen kis százalékban van szükség.

Tehát mit kell tenni az eredményes, szakaszosságmentes terméshozamok biztosítása érdekében?

1. A gyümölcsszüret befejezte után, amidőn már az első derék jelentkezik és a gyümölcsfa lombja hullásnak indult, akkor már hozzáfoghatunk a gyümölcsösben a metszési és mechanikai munkálatok minőségben történő elvégzéséhez.

Tehát el kell végezni nyugalmi időszakban nem csak a fák törzsén és vastagabb ágain, hanem a koronafelület egész területében a mechanikai munkálatokat úgy, hogy alkalmassá tegyük a fákat a permetezésre.

2. Mikor adjuk az első permetezést? Ennek a munkának a keresztülvitelét nem lehet naptári időhöz szabni. Számos szakmunkában, vagy brossurában látunk cikkeket, hogy február végén, vagy március hónapban permetezzünk. Az idei rendkívüli hideg, szeszélyes, hűvös tavasz gyakorlatilag igazolta, hogy április dereka felé lehetett elkezdeni az első permetezési munkálatokat. Tehát ebből az a tanulság, hogy a permetezések végrehajtását mindenkor a kártevők megjelenéséhez és a fák fejlődési állapotához kell alkalmazni.

Ezek szerint az első permetezést mindég rügyfakadás és rügyféslés közötti időpontban kell alkalmazni. Éspedig általában ebben az időszakban ún. téli hígítású mézskénlével permetezzünk vasgálic hozzáadásával. Tehát 25 liter téli hígítású mézskénléhez 75 liter vizet adunk 1 kg. vasgálic hozzáadásával, amit külön előzőleg vízben feloldunk. A vasgálic a tapadást erősen fokozza. Ezt a permetezést mindenkor lemosásszerűen, fűrésztve végezzük el.

A mézskénlé gomba- és rovarölő hatású, A fára ártalmatlan és a szürke szín bevonásával még a kései fagyok ellen is ellenállóbbá tesszük a gyümölcsfát.

Csak kivételesen, erősebb kaliforniaipajzstetű-fertőzés esetén használunk ebben az időszakban alojemplúios védekező szereket

5 százalékos töménységben, de azt is csak 3 évenként a hivatalos FM előírásoknak megfelelően, mert az olaj a fára ártalmas. A közbeiktatott években mindenkor a mészkénlevet alkalmazzuk a fent megadott irányelveknek megfelelően.

3. A második permetezés zöldbimbós állapotban történik, amikor 1 százalékos bordóilével permetezünk, még mindig úgy, hogy tökéletesen egyenletes permetbevonatban részesüljön a gyümölcsfa egész koronafeülete, váz- és törzságai is.

Általában véve ez a permetezés a gombakártevők gyéritése céljából történik. Vannak kivételes esetek, amikor a rovarkártevők különböző alakjai (sodrómolyok, almailonca, gyűrűspille, gyapjaspille stb.) kártevők ebben az időben tömegesen jelennek meg, mint a folyó gazdasági évben történt, ez esetben már zöldbimbós állapotban a bordói léhez 1 kg. mészarzenátot, tehát gyomormérget is adagolunk.

Még tökéletesebb eredményt ad, ha ebben az időben 100 liter vízhez 1 kg. rézgálic, 1 kg. cinkszulfát, illetve cinkgálic és 2 kg. jó oltott meszet adunk + 1 kg. arzént. Ez esetben a gomba- és rovarkártevők ellen egyidőben védekeztünk.

Megjegyzés: a fenti permetezési útmutatóban megadott szakmai útmutatás változik abban az esetben, ha a gyümölcsösökben a téli almánál bimbólikasztó-kártétellel lehet számolni, de csak annyiban, hogy már az első permetezésnél a téli hígítású mészkénléhez másfél százalék ún. sárgamérget (idegmérget) adagolunk. A bimbólikasztó jelenlétéről, miután csak lokálisan szokott fellépni, rügyfakadás idején a korareggeli órákban próbarázásokkal győződünk meg. Ha a fent említett kártevő nagyobb mértékben jelentkezne, a sárgaméreg mint eddig legjobban bevált szer használata elengedhetetlen.

4. A következő harmadik permetezést gyümölcskötődéskor alkalmazzuk, ami az időjárás szerint április vége és május közepe körül szokott következni.

Hangsúlyozni kívánom, hogy virágzás alatt semmiféle permetezőszerszerrel permetezni nem szükséges, de arzénos szerekekkel és idegmérgeggel permetezni a fennálló rendelkezések szerint tilos.

A harmadik permetezés ún. nyári hígítású mészkénlével történik 1/2 kg. arzén hozzáadásával. Ha azonban az időjárás csapadékos jellegű, úgy 1/4, illetve 1/2 százalékos bordóilét alkalmazunk permetezésre 1/2 kg. mészarzenát hozzáadásával.

Ha levéltetvek jelennek meg ebben az időben, úgy egy és fél ezrelékes nikotinos szappanos oldattal külön külön permetezzünk. Tehát 100 liter vízhez 15 deka nikotin és 1 kg. kálishappan. A szap-

pan alkalmazása elsősorban azért szükséges, mert a szappan oldja a tetveken lévő zsírréteget és így a nikotin mint bőrméreg gyorsabban és biztosabban hat. Ha a vértetű kártétele nagyobb mértékben jelentkezne, úgy a fent megadott töménységet fokozni lehet 2-3 ezrelékgig.

Megjegyzés: Kivételesen szíromhullás idején a gyümölcskötődés kezdetén fel szokott lépni lokálisan a poloskaszagú almadarázs, amit sokan összetévesztenek az almamoly első nemzedékével, pedig nagyon könnyen felismerhető, mert ha a kis kukacot - amit a kötődött almában találhatunk - széjjelnyomjuk, az büzös, poloskaszagra emlékeztet.

Ebben az esetben mindenképpen 3 százalékos quassziafózzettel permetezzük meg gyümölcsfáinkat. (100 liter vízhez 3 kg. quassziaforgács és 2 kg. káliszappan hozzáadásával.)

Általában véve a védszercsomagolásokon az elkészítési mód meg van jelölve. Ha pedig tájékozatlanok volnánk, forduljunk szaktanácsért a közigazgatás illetékes szerveihez.

5. Általában június hó első felében fel kell rakni a fák törzsére a hullámpapíroveket, hogy a különböző rovarkártevők oda telepedjenek és a hullámöveket 8-10 naponként átvizsgálva a benne meghúzódó különböző kártevők különböző alakjait meg kell semmisíteni.

6. A gyümölcskötődés utáni permetezések továbbra is az időjárástól függően a kártevők megjelenéséhez alkalmazandók. Így általában a rágókártevők ellen és a gombakártevők ellen egyidőben védekezzünk 10-14 naponként, éspedig a továbbiak folyamán fél százalékos bordóilé, fél százalékos cink és szükség szerint 60-70 deka mészarzenát alkalmazásával, azaz 100 liter vízre fél kg. rézgalic, fél kg. cinkgalic, 1-1,20 kg. jó szalonnás oltott mész és 50-70 deka mészarzenát alkalmazásával. Általában az a gyakorlat, hogy gyümölcskötődés után az első menetben június végéig a nyári higitású mészkénlé jön alkalmazásba, későbbiek során pedig a rézgalic, cinkgalic kombinálásával. A továbbiakban figyeljük a pajzstetű rajzását és amint megjelenik, az időjárástól függően június közepétől július közepéig, 2 ezrelékes töménységű nikotinos szappanos lével permetezzünk.

A nikotinos szappanos lé nemcsak a kaliforniai pajzstetű, levéltetű, vértetű ellen használható jó eredménnyel, de az almamoly, ilonca és egyéb rágókártevők ellen is.

A nikotin 2-3 ezrelékes töménységben alkalmazva háromszori ismétlődésben szeptemberig, a kártevő megjelenéséhez alkalmazkodva, [kellő] időben használva tökéletes védelmet nyújt az összes

szívó- és rovarkártevő [rágókártevő] ellen. Tehát a továbbiak során akinek nincs kellő jártassága gyakorlatilag megállapítani a pajzstetű, vagy almamoly, vagy ilonca második nemzedékének a megjelenését, úgy mindenkor forduljon szakemberekhez tanácsért, hogy a megfelelő időben való permetezésekkel legalább 95 százalékban rovar- és gombamentes gyümölcsöt termeljen.

Ha aránylag kevesebb termőrügy van is a folyó gazdasági évben, mint az elmúlt évben volt, de a megkötődött gyümölcsöt nem hagyjuk megtizedelni a különböző gomba- és rovarkártevőktől és a virágzás után megkötődött gyümölcsöt helyes, időben alkalmazott permetezéssel szüretig meg tudjuk menteni egészséges állapotban. Aki a rendes gazda gondosságával lelkiismeretesen végrehajtja a fent említett védekezéseket, annak, amint a példák mutatják, a 100 q-ás holdankénti terméshozam nemcsak elérhető, de biztonságosan leszüretelhető és begyűjthető is lesz.

Fényeslitke község Hazafias Népfront Bizottságától.

A Hazafias Népfront Fényeslitke Községi Bizottsága versenymozgalmat indít, hogy Fényeslitke községben az úgynevezett háztáji kertekben a gyümölcstermelő szektorok a folyó gazdasági évben a gyümölcsösben úgy dolgozzanak, hogy határidőre elvégzik az úgynevezett komplex agrotechnikai munkálatokat, nevezetesen az eröművi munkát, tisztogató munkálatokat, a Nagy Sándor-féle speciális Jonathán-metszést és talajmunkát. Ezenkívül a kémiai védekezéseket, tehát a permetezéseket úgy alkalmazzák, hogy minden kártevő ellen a védekezés eredményes legyen. Ennek megfelelően vállalják, hogy a folyó gazdasági évben is holdanként 60-90 q-ás terméshozamot akarnak elérni kat. holdanként, (10-16 éves életkorú termőfáknál) és a mennyiségi termelés mellett 70-80 százalékban exportképes, pajzstetűmentes almát termelnek. A szüreti munkálatokat gondosan, törődésmentesen és szakszerűen úgy végzik, hogy a jövő évi termőrészek ne sérüljenek meg. Megfigyelő-állomást állítanak fel az almamoly és almailonca kártevők rajzásának megfigyelésére. Ugyanígy, figyelik a kaliforniai pajzstetű rajzásának időpontját. A kártevők megjelenéséhez alkalmazzák a permetezéseket, az gomba- és rovarkártevőktől mentes, tehát exportminőségű eredmény biztosítása céljából.

Az egészséges lombozat megtartásán keresztül, a jövő évi termőrügyberakódást, így az egyenletes, rendszeres terméshozamokat több éves átlagban kat. holdanként 80-100 q-val biztosítjuk Jonathán-almából.

A fenti versenyfeltételek mellett a község kihívja párosversenyre Kállósemjén községet, ahol a megyei Központi Növényvédő Állomás működik és a helyzeti adottságok és előfeltételek még jobban vannak biztosítva, mint Fényeslitke községben.

Fényeslitke, 1956. május 11.

P. Márta Károly

Hazafias Népfront Bizottság elnöke s. k.

Papp György

vb. elnök s. k.

Á. Széles Károly

termelési bizottság elnöke s. k.

Széles Béla

szakkörvezető s. k.

A jánkajmajtisi Petőfi Termelőszövetkezet almatemelési párosversenykihívása

A dolgozók gyümölcsigényének kielégítése és a gyümölcs-export terén mutatkozó lehetőségek fokozottabb kihasználása gyümölcsstermesztésünk színvonalának további emelését és a gyümölcs hozamok további növelését teszi szükségessé. E célkitűzést követve a gyümölcsstermelés terén kiváló eredményeket elért **jánkmajtisi Petőfi Termelőszövetkezet az Országos Mezőgazdasági Kiállítás keretében elbírálásra kerülő almatemelési párosversenyre hívta ki a kölcsei Petőfi Termelőszövetkezetet. A verseny közvetlen célkitűzése, hogy almából termőfaegységenként 90 kg. átlagtermést érjenek el és az össztermelés 70 százaléka exportminőségű legyen.**

Az előző évi tapasztalatok alapján a termelőszövetkezetben állandó jellegű gyümölcsstermelő brigádot szerveznek, amely a gyümölcsstermelés egész [éves] munkáit szakszerűen ellátja. A gyümölcsösben a téli mechanikai munkákat és ezzel párhuzamosan a metszést megfelelő időben, szakszerűen elvégzik. A Jonathán-almafáknál a lisztharmat elleni sikeres küzdelem érdekében az éves vesszők visszavágását és a lisztharmatos ágak eltávolítását rügyfakadásig befejezik. Úgy készülnek fel, hogy a rügyfakadás előtti permetezést, a hatás szempontjából legmegfelelőbb időpontban végezhesék el. A rügyfakadás utáni permetezéseket szükség szerint - a kártevők és betegségek fellépésének megfelelően - végzik. Különös gondot figyelik a pajzstetvek rajzását, hogy ellenük a permetezést a legmegfelelőbb időben hajthassák végre és 100 százalékosan pajzstetűmentes almát termelhessenek. A gyümölcsös talaját egész éven át gyommentesen és porhanyósan tartják. A talajerő fenntartása érdekében termőfaegységenként megfelelő időben 200 kg. szerves trágyát, 1,5 kg. szuperfoszfátot és 1 kg. káliműtrágyát juttattak, illetve juttatnak a talajba. Virágzás után még további 3 kg. pétisót, 1,5 kg. szuperfoszfátot, 0,5 kg. kálisót adnak egy-egy gyümölcsfának. A legalkalmasabb időben és szakszerűen végzik majd el a gyümölcsszedést is, amelyre a szükséges munkaerőt időben biztosítják. Különös gondot fordítanak a gyümölcsszedés és -tárolás szakszerű elvégzésére.

A kihívást a kölcsei Petőfi Termelőszövetkezet elfogadta.

Ára : 7 — Frt.